

Bijlage 7: Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

SCHOOLVEILIGHEIDSPLAN
Ver. SmdB Rehoboth Urk

MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Schoolveiligheidsplan Bijlage 14: Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling Versie: juni 2015 Status: besproken door : verzendklaar voor : - Gmr - Bestuur	Vastgesteld: • Bestuursvergadering: • GMR vergadering:
--	--

STAPPENPLAN VOOR HET HANDELEN BIJ SIGNALLEN VAN HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Inleiding

Deze meldcode is geschreven voor de scholen van de Vereniging SmdB Rehoboth Urk.

De meldcode bestaat uit drie delen.

- **Deel 1 beschrijft het doel, de reikwijdte en de functies van deze meldcode.**
- **Deel 2 beschrijft de stappen die in de code voor de eigen organisatie of praktijk dienen te worden opgenomen evenals de verantwoordelijkheden van de organisatie. (zie ook deel 5)**
- **Deel 3 biedt achtergrondinformatie over het beroepsgeheim en over de verhouding tussen het beroepsgeheim en het stappenplan in de meldcode.**
- **Deel 4 beschrijft de vaststelling van de meldcode door het bevoegd gezag van de vereniging SmdB Rehoboth Urk**
- **Deel 5 beschrijft de werkinstructie m.b.t. huiselijk geweld, zoals die voor de Noordoostpolder/Urk is afgesproken.**
- **Deel 6 bestaat uit een te gebruiken 'Actieplan Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld.**

Het gebruik van deze meldcode kan aanleiding zijn voor melding bij de verwijzingsindex.

I. Doel en functie van de meldcode- advies en meldpunt Veilig Thuis

1.1 Aanleiding voor de meldcode

In het najaar van 2008 kondigden staatssecretaris Bussemaker van VWS en de ministers Hirsch Ballin van Justitie en Rouvoet van Jeugd en Gezin een wetsvoorstel aan waarin aan organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren, in het kader van kwaliteitszorg, de plicht wordt opgelegd om een meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling, daaronder ook begrepen seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking, een gerelateerd geweld en ouderenmishandeling¹.

De verplichting geldt voor organisaties en zelfstandige beroepskrachten in de (jeugd)gezondheidszorg, het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en de maatschappelijke ondersteuning en eveneens voor politie² en justitie.

Aan de wet is een basismodel meldcode toegevoegd als handreiking voor het opstellen van een code voor de eigen organisatie of praktijk.

1.2 Functies van de meldcode

¹ Kenmerk van de brief aan de Tweede Kamer waarin de bewindspersonen hun voornemen bekend maken is Tweede Kamer, vergaderjaar 2008 - 2009, 28 345, nr. 72.

²² De politie werkt al met een protocol huiselijk geweld dat de rol vervult van de meldcode. Nagegaan zal nog worden hoe dit protocol zich verhoudt tot de beoogde meldcode.

De beoogde verplichting voor organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren om een meldcode te hanteren, heeft tot doel beroepskrachten te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De meldcode bevat een stappenplan. Dit stappenplan leidt de beroepskracht stap voor stap door het proces vanaf het moment dat hij signaleert tot aan het moment dat hij eventueel een beslissing neemt over het doen van een melding.

De stappen maken de beroepskracht duidelijk wat er van hem wordt verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling en hoe hij, rekening houdend met zijn beroepsgeheim, op een verantwoorde wijze komt tot een besluit over het doen van een melding. Deze ondersteuning van beroepskrachten in de vorm van het stappenplan, levert, zo mag worden verwacht, een bijdrage aan een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De organisatie zal, als zij aan toezicht door de inspectie is onderworpen, door de inspectie kunnen worden aangesproken op het beschikken over een meldcode én op het scheppen van de randvoorwaarden waardoor de beroepskrachten die binnen een organisatie werkzaam zijn, de meldcode in een veilig werkklimaat kunnen toepassen. Individuele beroepskrachten binnen de organisatie kunnen worden aangesproken op de feitelijke toepassing van het stappenplan in de meldcode bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Zo zal in een onderzoek naar aanleiding van een bepaalde casus op organisatieniveau worden bekeken of er een meldcode aanwezig is en of de organisatie zich voldoende heeft ingespannen om de meldcode te laten 'werken'. Het handelen van de betreffende beroepskrachten kan worden getoetst aan het stappenplan van de code.

'De stappen maken de beroepskracht duidelijk wat er van hem wordt verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.'

1.3 Doel van de meldcode

Algemene termen

In de meldcode zijn termen als: organisatie, beroepskracht en cliënt, zeer algemeen gehouden. In de eigen organisatie of praktijk kan dat veel concreter is, door de beroepskrachten en de doelgroep specifieker te omschrijven en door nauwkeurig aan te geven welke beroepskrachten geacht worden de stappen te zetten. Wordt dit op een school bijvoorbeeld van alle docenten verwacht, of wijst men daarvoor de intern begeleiders aan? En welke rol speelt het zorg- en adviesteam hierin? Hierin moeten dus keuzes gemaakt worden.

Begripsomschrijving van huiselijk geweld en kindermishandeling

In de meldcode is voor het begrip kindermishandeling aansluiting gezocht bij de begripsomschrijving in de Wet op de jeugdzorg.

We wijzen er daarbij op dat onder kindermishandeling ook wordt verstaan het als kind getuige zijn van huiselijk geweld tussen andere huisgenoten. Omdat het begrip huiselijk geweld (nog) niet wettelijk wordt omschreven is daarvoor aansluiting gezocht bij de omschrijving die de overheid al een aantal jaren hanteert.

Voor alle duidelijkheid worden seksueel geweld, genitale verminking, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling specifiek genoemd bij de omschrijving, om duidelijk te maken dat ook deze vormen van geweld onder huiselijk geweld of kindermishandeling vallen. Overigens vragen deze specifieke vormen van geweld ook specifieke kennis en vaardigheden van beroepskrachten. Ontbreekt deze specifieke deskundigheid, dan is het verstandig om bij signalen die mogelijkwijs kunnen duiden op zo'n specifieke vorm van geweld, meteen een beroep te doen op externe expertise.

Huiselijk geweld en kindermishandeling door beroepskrachten vallen niet onder het bereik van de meldcode. Deze vormen van geweld vallen buiten de meldcode omdat dan andere stappen aan de orde zijn, zoals het informeren van de leidinggevende en/of de directie en het inschakelen van de betreffende inspectie.

Clïënt als slachtoffer of getuige

De cliënt, dit wil zeggen de persoon met wie de beroepskracht professionele contacten onderhoudt, zal niet altijd het slachtoffer zijn van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

De cliënt kan ook als vermoedelijk pleger, of in geval van een jeugdige cliënt, als getuige, bij het huiselijk geweld of de kindermishandeling betrokken zijn.

'Huiselijk geweld en kindermishandeling gepleegd door beroepskrachten vallen niet onder het bereik van de meldcode.'

II. Stappenplan

2.1 Inleiding

Dit tweede deel van de meldcode beschrijft de stappen die de school/vereniging van hun beroepskrachten vraagt als zij kindermishandeling of huiselijk geweld signaleren. Na de omschrijving van de verschillende stappen volgt kort een beschrijving van de verantwoordelijkheid van de organisatie om zorg te dragen voor de randvoorwaarden.

Drie opmerkingen vooraf.

Eenmalige contacten

In het stappenplan wordt er vanuit gegaan dat de beroepskracht en de cliënt regelmatig contact met elkaar hebben. Soms ligt het anders en is het contact eenmalig

In dat geval zou de code voor de eigen organisatie of praktijk de specifieke stappen moeten beschrijven bij signalen van geweld die ontstaan in een eenmalig contact.

Strafrechtelijke aanpak

Als door de signalen een vermoeden ontstaat van een ernstig misdrijf is het verstandig om de te zetten stappen, al dan niet via het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld, af te stemmen met de interventies van de politie.

Gesprekken met slachtoffer en getuige kunnen het leveren van bewijs in de strafzaak namelijk belemmeren.

Verhouding tot de verwijzingsindex risico's jeugdigen

In geval van een vermoeden van kindermishandeling zal de beroepskracht doorgaans niet alleen de stappen van de meldcode zetten, maar daarnaast ook moeten overwegen of een melding zou moeten worden gedaan in de verwijfsindex risico's jeugdigen. Deze verwijfsindex heeft tot doel om beroepskrachten die met dezelfde jongere te maken hebben met elkaar in contact te brengen. Dit doen zij als risico's worden gesignaleerd met betrekking tot de ontwikkeling naar de volwassenheid van de jongere. Doel daarvan is te komen tot een gezamenlijke aanpak van de problematiek van de jongere en zijn gezin. We wijzen er met nadruk op dat het niet gaat om een keuze tussen een melding in de verwijfsindex of de stappen van de meldcode, maar dat beide acties bij vermoedens van kindermishandeling aan de orde zijn omdat ze elkaar ondersteunen. Binnen de regio waarin Ver. SmdB Rehoboth functioneert is CJG (Centrum van Jeugd en Gezin) de organisatie, die de verwijfsindex beheert.

2.2 De stappen die leerkrachten geacht worden te zetten

De stappen gaan in op het proces vanaf het moment dat er signalen zijn. Het signaleren zelf heeft in het meldcode een andere plaats gekregen.

Signaleren wordt gezien als een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van de beroepskrachten die binnen de organisatie werkzaam zijn. Zo bezien is signalering geen stap in het stappenplan, maar een grondhouding die in ieder contact met cliënten, leerlingen en patiënten wordt verondersteld. De stappen wijzen de beroepskracht de weg als hij meent dat er signalen zijn van huiselijk geweld of van kindermishandeling.

Volgorde van de stappen

De stappen die hieronder worden beschreven zijn in een bepaalde volgorde gerangschikt. Maar deze volgorde is niet dwingend. Waar het om gaat, is dat de beroepskracht op enig moment in het proces alle stappen heeft doorlopen, voordat hij besluit om een melding te doen. Zo zal het soms voor de hand liggen om meteen met de cliënt in gesprek te gaan over bepaalde signalen. In andere gevallen zal de beroepskracht eerst overleg willen plegen met een collega en met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of met het Steunpunt Huiselijk Geweld voordat hij het gesprek met de cliënt aangaat. Ook zullen stappen soms twee of drie keer worden gezet.

Specifieke vormen van huiselijk geweld of kindermishandeling

Het stappenplan schetst in algemene zin de stappen die in geval van signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling dienen te worden gezet. Bij specifieke vormen van dit geweld moeten de stappen soms nader worden ingekleurd. Bijvoorbeeld in geval van signalen van seksueel geweld of van vrouwelijke genitale verminking. Voor dit laatste wordt verwezen naar het Gespreksprotocol Meisjesbesnijdenis van de AJN en het Handelingsprotocol Meisjesbesnijdenis van Pharos. Voor de omgang met signalen van eengerelateerd geweld verwijzen we naar de Handleiding voor de aanpak van eengerelateerd geweld van de Federatie Opvang en Movisie. .

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Als een beroepskracht signalen opvangt van huiselijk geweld of kindermishandeling, wordt van hem gevraagd om deze signalen in kaart te brengen. Hij legt deze signalen

vast, evenals (de uitkomsten van) de gesprekken die hij over de signalen voert, de stappen die hij zet en de besluiten die hij neemt.

Ook de gegevens die de signalen weerspreken worden vastgelegd. Bij het in kaart brengen van signalen volgt de beroepskracht de protocollen en aanwijzingen van zijn eigen organisatie of praktijk.

In veel organisaties wordt van iedere cliënt een dossier aangelegd. In dat geval worden de gegevens over de signalen en over de stappen die worden gezet in het dossier vastgelegd.

Beschikt de organisatie niet over een cliëntdossier, dan moet in de code voor de eigen organisatie of praktijk worden aangegeven op welke wijze en waar de beroepskracht de gegevens over de signalen en over de stappen vastlegt.

NB: Na iedere stap in het basismodel volgt een korte instructie. Deze instructie bevat praktische aanwijzingen voor de beroepskracht die hem helpen de betreffende stap zorgvuldig te zetten.

In de instructie bij de eerste stap worden aanwijzingen gegeven voor het zorgvuldig vastleggen van gegevens. Zo wordt o.a. van de beroepskracht gevraagd om feiten en signalen uit elkaar te houden, om de status te vermelden van hypothesen en veronderstellingen en om de bron te vermelden als er informatie wordt vastgelegd die afkomstig is van een ander.

Hierbij kunnen we het model vanuit ESAR gebruiken. Tevens te gebruiken zijn het sigaleringsformulier ESAR en het Risico Taxatie Model Kindermishandeling.

Signalen in verband met de kinderen van een cliënt

Een beroepskracht kan ook zorgen hebben over kinderen of andere gezinsleden van zijn cliënt met wie hij zelf geen contact heeft. Zo kunnen er bijvoorbeeld bij een beroepskracht in de geestelijke gezondheidszorg of in het maatschappelijk werk zorgen zijn over de veiligheid van de kinderen van een cliënt, omdat de cliënt bij vlagen zeer agressief is of door zijn overmatig middelengebruik niet in staat is om voor zijn kinderen te zorgen. Ook al kan de beroepskracht geen uitspraak doen over de feitelijke situatie waarin de kinderen zich bevinden omdat hij geen contact met hen heeft, er is in dergelijke gevallen wel aanleiding voor nader onderzoek naar de omstandigheden waarin de kinderen verkeren.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld

De tweede stap is het overleg over de signalen. Om de signalen die in kaart zijn gebracht goed te kunnen duiden, is overleg met een deskundige collega noodzakelijk. Te denken valt bijvoorbeeld aan de aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling binnen de eigen organisatie, of aan het zorg- en adviesteam van de school. Zo kan op basis van anonieme cliëntgegevens (daarnaast) ook het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld worden geraadpleegd. Bij een vermoeden van (dreigende) vrouwelijke genitale verminking of eengerelateerd geweld zal doorgaans een beroep moeten worden gedaan op specifieke expertise.

Vermoedt het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld eermotieven achter het (dreigende) geweld dan kunnen zij zich onder andere over de veiligheidsrisico's laten adviseren door het Landelijk Expertisecentrum Eergerelateerd Geweld dat als zelfstandige eenheid is ondergebracht bij de politie Haaglanden.

NB: In dit basismodel is er voor gekozen om naast de collegiale consultatie zo nodig ook advies in te winnen bij het Steunpunt Huiselijk Geweld of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. De KNMG meldcode kindermishandeling vraagt van artsen, bij deze tweede stap, om naast collegiale consultatie, altijd advies te vragen aan het Steunpunt Huiselijk Geweld of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

Stap 3: Gesprek met de cliënt

Na het collegiaal overleg en eventueel het adviesgesprek met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld, volgt een gesprek met de cliënt. Omdat openheid een belangrijke grondhouding is in de verschillende vormen van dienstverlening aan de cliënt, wordt in het stappenplan zo snel mogelijk contact gezocht met de cliënt (of met zijn ouders) om de signalen te bespreken. Soms zal het vermoeden door het gesprek worden weggenomen, dan zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig.

Worden de zorgen over de signalen door het gesprek niet weggenomen, dan worden ook de volgende stappen gezet.

Heeft een beroepskracht behoefte aan ondersteuning bij deze stap, dan kan hij ook daarover advies vragen aan een collega of aan een aandachtsfunctionaris binnen de eigen organisatie of praktijk en/of aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

In het gesprek met de cliënt gaat het er om dat de beroepskracht:

1. Het doel van het gesprek uitlegt.
2. De signalen, dit wil zeggen de feiten die hij heeft vastgesteld en de waarnemingen die hij heeft gedaan, bespreekt.
3. De cliënt uitnodigt om daarop te reageren.
4. En pas na deze reactie zo nodig komt tot een interpretatie van wat hij heeft gezien en gehoord en wat hem in reactie daarop verteld is.

Geen gesprek met de cliënt

In de instructie bij deze stap wordt aangegeven in welke gevallen er kan worden afgezien van een gesprek met de cliënt. Het gaat om situaties waarin door het voeren van het gesprek de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen. Zo is het denkbaar dat een beroepskracht besluit om zijn vermoeden van seksueel misbruik of eergerelateerd geweld nog niet met de dader te bespreken omdat hij het risico aanwezig acht dat de dader zich, na dit gesprek, op het slachtoffer af zal reageren. Ook kan worden afgezien van een gesprek als er goede redenen zijn om aan te nemen dat de cliënt daardoor de contacten met de beroepskracht zal verbreken waardoor de cliënt uit het zicht raakt.

Gesprek met kinderen/leerlingen

Ook als een cliënt nog jong is, is het van belang dat de beroepskracht het gesprek met hem aangaat, tenzij dat vanwege zijn jeugdige leeftijd echt niet mogelijk of te belastend voor hem is. De beroepskracht beoordeelt zelf of een gesprek zinvol en mogelijk is, zo nodig in overleg met een collega of met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

NB: Het kan van belang zijn om een kind even alleen te spreken, zonder dat zijn ouders daarbij aanwezig zijn zodat het kind zich vrij kan uiten. De beroepskracht hanteert hiervoor de regels die op zijn eigen sector van toepassing zijn. Zo zal een docent zonder veel omhaal gewoon een gesprek met een van zijn leerlingen aan kunnen knopen. Maar bij een uitnodiging aan een kind van 10 jaar voor een gesprek met de jeugdarts ligt dit anders. Als uitgangspunt geldt dat de ouders hierover vooraf behoren te worden geïnformeerd. Maar in verband met de veiligheid van het kind, van de beroepskracht, of die van anderen, kan ook in deze sector worden besloten om toch een eerste gesprek met het kind te voeren zonder dat de ouders hierover van te voren worden geïnformeerd.

Gesprek met de ouder(s)

Normaal gesproken zal er, als het om een minderjarige cliënt gaat, ook een gesprek over de signalen worden gevoerd met de ouder(s). Dit is niet alleen van belang als de ouders mogelijkerwijs betrokken zijn bij het huiselijk geweld of de mishandeling, maar ook als dit niet aan de orde is. Want de ouders behoren, zeker als zij het gezag uitoefenen, als regel te worden geïnformeerd over wat er bij hun kind speelt.

NB: Een gesprek met (een van) de ouders kan achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen. Bijvoorbeeld als de beroepskracht redenen heeft om aan te nemen dat hij het kind dan uit het oog zal verliezen omdat de ouders het kind van school zullen halen, of niet meer naar de kinderopvang zullen brengen, of dat het eerdergerelateerd geweld zal escaleren.

Stap 4: Wegen van het geweld of de kindermishandeling

Na de eerste drie stappen beschikt de beroepskracht al over redelijk veel informatie: de beschrijving van de signalen die hij heeft vastgelegd, de uitkomsten van het gesprek met de cliënt en het advies van deskundigen.

In stap 4 komt het er op aan dat de beroepskracht deze informatie weegt. Deze stap vraagt van de beroepskracht dat hij het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling inschat, evenals de aard en de ernst van dit geweld.

Beschikt de organisatie of beroepsgroep over een risicotaxatie-instrument, dan gebruikt de beroepskracht dit instrument bij zijn weging. Vanzelfsprekend kan ook bij deze stap advies worden ingewonnen bij deskundigen zoals de aandachtsfunctionaris, het zorg- en adviesteam of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

NB: In de KNMG Meldcode voor artsen is deze stap bij stap 5 inbegrepen. De KNMG Meldcode adviseert artsen om, als extra stap, zo nodig informatie in te winnen bij andere professionals die zijn betrokken bij het gezin.

Zie: Artsen en Kindermishandeling, Meldcode en Stappenplan, Utrecht, september 2008, p.17 ev. (stap 4) en p. 24 ev. (artikel 9). www.knmg.nl/publicaties

Stap 5: Beslissen: Hulp organiseren of melden

Na de weging van stap 4 komt de beroepskracht, zo nodig ondersteund door deskundigen, tot een besluit: zelf hulp organiseren of een melding doen. Waar het bij deze afweging om gaat is dat de beroepskracht beoordeelt of hij zelf, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in voldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren. In alle gevallen waarin hij meent dat dit niet of maar gedeeltelijk het geval is, doet hij een melding.

Hulp organiseren en effecten volgen

Meent de beroepskracht dat hij met zijn organisatie of praktijk de cliënt voldoende kan beschermen tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling, dan biedt of organiseert hij de hulp die daarvoor nodig is. Hij volgt de effecten van deze hulp en doet alsnog een melding als het geweld niet blijkt te stoppen of opnieuw oplaat.

Melden

Meent de beroepskracht dat hij met zijn organisatie of praktijk niet in staat is om de cliënt voldoende te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling, dan doet hij een melding zodat de signalen nader kunnen worden onderzocht en acties in gang kunnen worden gezet die de cliënt en zijn gezinsleden voldoende beschermen.

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling doet na een melding onderzoek naar de signalen. Dit wil zeggen dat de medewerkers in gesprek gaan met de ouders en met beroepskrachten die met het kind te maken hebben. Op basis van de resultaten van dit onderzoek besluit men wat er moet gebeuren. Vaak zal vrijwillige hulp in gang worden gezet, maar het Advies- en Meldpunt kan ook beslissen om een melding te doen bij de Raad voor de Kinderbescherming en/of om aangifte van mishandeling te doen bij de politie.

Het Steunpunt zal na een melding contact zoeken met de cliënt om te beoordelen welke hulp noodzakelijk is, om vervolgens deze hulp voor het slachtoffer en de pleger (in het kader van Wet tijdelijk huisverbod) te organiseren en hen daarvoor zo nodig te motiveren.

Sluit in de melding aan bij de feiten

Bij een melding dient de melder zo veel mogelijk zijn signalen te melden, dit wil zeggen de feiten en gebeurtenissen die zijn waargenomen. Meldt de melder ook feiten en gebeurtenissen die anderen hebben gezien of gehoord, dan moet hij deze 'andere bron' duidelijk in de melding noemen.

'Een melding is geen eindpunt. Het stappenplan geeft aan wat de beroepskracht, na zijn melding, kan doen om de cliënt of zijn gezinsleden te beschermen en te ondersteunen.'

Contact met de cliënt of zijn ouder(s) over de melding en de inspanning om toestemming voor de melding te krijgen

Als hoofdregel geldt dat de beroepskracht, voordat hij een melding doet, contact zoekt met de cliënt over de melding. Hij legt hem uit dat hij een melding wil doen, wat een

melding voor de cliënt betekent en wat het doel van de melding is. Vervolgens vraagt de beroepskracht de cliënt om een reactie hierop. Laat de cliënt merken dat hij bezwaar heeft tegen de melding, dan gaat de beroepskracht over deze bezwaren met de cliënt in gesprek en bekijkt hij hoe hij aan deze bezwaren tegemoet kan komen. Blijven de bezwaren van de cliënt desondanks overeind, dan maakt de beroepskracht een afweging. Hij weegt de aangevoerde bezwaren af tegen de noodzaak om de cliënt of een ander tegen het geweld of de mishandeling te beschermen door een melding te doen. Daarbij betreft hij in ieder geval de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt of een ander daartegen te beschermen.

Op deze manier spant de beroepskracht zich in om toestemming van de cliënt te krijgen. Alleen in die gevallen waarin dit hem niet lukt, ook niet nadat hij in gesprek is gegaan over de bezwaren van de cliënt, komt het doen van een melding zonder toestemming van de cliënt in beeld. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar deel III van dit basismodel.

Positie van de jeugdige cliënt en zijn ouder(s)

Is de cliënt nog geen 12 jaar oud, dan voert de beroepskracht het gesprek zoals hierboven beschreven met de ouder(s) van de cliënt. Is de cliënt 12 jaar en nog geen 16 dan wordt het gesprek gevoerd met de cliënt en of met de ouder.

Melding zonder gesprek met de cliënt of zijn ouders

In de instructie bij de vijfde stap wordt aangegeven in welke gevallen er kan worden afgezien van contacten met de cliënt (en of zijn ouders) over de melding. Het gaat om situaties waarin de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen. Ook kan van een gesprek worden afgezien als er goede redenen zijn om aan te nemen dat de cliënt de contacten met de beroepskracht zal verbreken waardoor de cliënt uit het zicht raakt.

Bekendmaken van de identiteit van de melder bij vermoedens van kindermishandeling
Artikel 55 van het Uitvoeringsbesluit Wet op de jeugdzorg geeft als hoofdregel dat de identiteit van de melder door het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling aan het gezin bekend wordt gemaakt.

Een melder kan echter ten opzichte van het gezin anoniem blijven als de melding:

1. Een bedreiging vormt of kan vormen voor de jeugdige, voor andere jeugdigen of voor de beroepskracht of zijn medewerkers; of
2. De vertrouwensrelatie zou kunnen verstoren tussen de beroepskracht en de cliënt of zijn gezin.

NB: Het Steunpunt Huiselijk Geweld kent (nog) geen specifieke regeling op dit punt. In het algemeen kan worden gezegd dat ook hier openheid over meldingen de hoofdregel is en dat, bij wijze van uitzondering, vooral op grond van overwegingen in verband met de veiligheid de identiteit van de melder voor de betrokkenen kan worden afgeschermd.

Inspanningen na de melding

Een melding is geen eindpunt. Als een beroepskracht een melding doet, geeft het stappenplan daarom aan dat de beroepskracht in zijn contact met het Steunpunt

Huiselijk Geweld of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling ook bespreekt wat hij zelf, na zijn melding, binnen de grenzen van zijn gebruikelijke taakuitoefening kan doen om de cliënt of zijn gezinsleden te beschermen en te ondersteunen. Dit is uitdrukkelijk in stap 5 bij de melding opgenomen om duidelijk te maken dat de betrokkenheid van de beroepskracht bij de cliënt na de melding niet ophoudt. Van hem wordt verwacht dat hij, naar de mate van zijn mogelijkheden, de cliënt blijft ondersteunen en beschermen. Uiteraard gebeurt dit in overleg met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld om zo tot een gemeenschappelijke aanpak te komen.

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld houden melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.

AMK Algemeen Meldpunt Kindermishandeling, telefoonnummer. 0900 123123 /088 8567800

Steunpunt Huiselijk Geweld en Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Advies

Bij iedere stap van de meldcode geldt dat er altijd contact op kan worden genomen met het Steunpunt Huiselijk Geweld of het Advies en Meldpunt Kindermishandeling; deze laatste maakt deel uit van het Bureau Jeugdzorg. Bij het Steunpunt en het Meldpunt is veel kennis aanwezig over mogelijke signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De medewerkers kunnen ook adviseren over de te zetten stappen en over het voeren van gesprekken met cliënten over de signalen. Bij het vragen van advies zet het Meldpunt of het Steunpunt zelf geen stappen in de richting van de cliënt of die van anderen. Het advies is dus uitsluitend gericht tot de adviesvrager. Alle melders van een vermoeden van kindermishandeling worden door het AMK geïnformeerd over wat er met hun informatie is gedaan.

NB: Adviesgesprekken vinden plaats op basis van anonieme cliëntgegevens, voor een adviesgesprek behoeft u uw beroepsgeheim dus niet te verbreken.

Melden

Als er bij het volgen van de stappen wordt besloten tot het doen van een melding, neemt het Advies en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld het onderzoek naar het huiselijk geweld of de kindermishandeling over. Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld houden melders op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.

NB: Bij een melding moeten cliëntgegevens worden verstrekt omdat het Meldpunt of het Steunpunt anders geen acties in gang kan zetten naar aanleiding van de melding.

Gaat het om huiselijk geweld waarbij meerderjarigen zijn betrokken, dan kan de melding worden gedaan bij het Steunpunt Huiselijk Geweld telefoon 0900 126 26 26. Betreft het vermoeden mishandeling van kinderen of jongeren tot 18 jaar, dus ook als

een kind getuige is van huiselijk geweld tussen andere huisgenoten, dan kan contact worden gezocht met het Advies en Meldpunt Kindermishandeling telefoon 0900 123 123 0.

Voor meer informatie over de werkwijze van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling wordt verwezen naar het Protocol van handelen Advies en Meldpunten Kindermishandeling (juni 2009).

2.3 Verantwoordelijkheid van de organisaties om randvoorwaarden te scheppen voor een veilig werk- en meldklimaat

Voor het signaleren en het zetten van de stappen zijn een goede implementatie van de code en een veilig werkklimaat noodzakelijk. Daarom werkt dit basismodel ook de verantwoordelijkheden van de organisaties nader uit. Het gaat dan vooral om de implementatie van het stappenplan en om het scheppen van een veilig meldklimaat.

Concreet moet worden gedacht aan:

- Het informeren van beroepskrachten en cliënten over de meldcode die wordt gehanteerd en het doel daarvan.
- Het aanbieden van voldoende en regelmatig terugkerende opleidingen en trainingen voor de beroepskrachten.
- Het regelmatig evalueren van het gebruik van de meldcode op basis van de casuïstiek.
Dit draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit van de meldcode en van de bewustwording van de handelwijze van de professionals bij signalering van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Het zorgen voor de beschikbaarheid van deskundigen die kunnen worden geraadpleegd.
- Het zicht houden op de effecten van de meldcode.
- Het maken van afspraken met de beroepskrachten (bijvoorbeeld in de ondernemingsraad) op welke wijze zijn organisatie hen zal ondersteunen als cliënten hen, in of buiten rechte, aanspreken op het zetten van de stappen van de meldcode.

Deze afspraken zijn belangrijk voor een veilig werk- en meldklimaat en maken de beroepskracht duidelijk dat het handelen volgens de code geen individuele keuze is maar (door de overheid opgelegd) beleid.

III. Beroepsgeheim, meldcode en meldrecht

3.1 Inleiding

In dit derde deel van de meldcode wordt enige achtergrondinformatie gegeven, met name over het beroepsgeheim, het wettelijk meldrecht en de verhouding tussen het beroepsgeheim en het meldrecht.

3.2 Inhoud en doel van het beroepsgeheim

Algemene zwijgplicht

Iedere beroepskracht die individuele cliënten hulp, zorg, steun of een andere vorm van begeleiding biedt heeft een beroepsgeheim. Deze zwijgplicht, zoals het beroepsgeheim ook wel wordt genoemd, verplicht de beroepskracht om, kort gezegd, geen informatie over de cliënt aan derden te verstrekken, tenzij de cliënt hem daarvoor toestemming heeft gegeven.

Doel van het beroepsgeheim is de drempel voor de toegang tot de hulpverlening zo laag mogelijk te maken en de cliënt het vertrouwen te geven dat hij vrijuit kan spreken.

'Al met al is de omgang met het beroepsgeheim een vorm van evenwichtskunst: geheimhouding waar mogelijk, zorgvuldige doorbreking van het geheim waar nodig.'

De zwijgplicht geldt bijvoorbeeld voor maatschappelijk werkers, intern begeleiders, ouderenwerkers, jeugdhulpverleners, medisch hulpverleners, medewerkers in de kinderopvang en in peuterspeelzalen. Het beroepsgeheim geldt ook voor begeleiders en hulpverleners van de reclassering en van justitiële (jeugd)inrichtingen, al maakt het gedwongen kader van het strafrecht in sommige gevallen een zekere inbreuk op de zwijgplicht.

De hierboven beschreven algemene zwijgplicht voor hulpverleners en begeleiders is niet specifiek opgenomen in een bepaalde wet, maar wordt afgeleid uit de privacybepalingen uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (artikel 8) en uit de Grondwet (artikel 10). Deze bepalingen worden nog eens ondersteund door artikel 272 Wetboek van Strafrecht dat een verbod bevat op het verbreken van geheimen die aan de beroepskracht zijn toevertrouwd.

Specifieke zwijgplicht

Een aantal beroepsgroepen kent een specifieke zwijgplicht die is geregeld in een 'eigen' wet.

Dit geldt bijvoorbeeld voor medische hulpverleners, zoals artsen en verpleegkundigen. Zij vinden hun zwijgplicht in artikel 88 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en in artikel 7:457 Burgerlijk Wetboek. Voor beroepskrachten in de jeugdzorg is de zwijgplicht specifiek geregeld in artikel 53 van de Wet op de jeugdzorg. Vertrouwensinspecteurs in het onderwijs kennen een eigen bepaling over de omgang met hun zwijgplicht in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht.

Paradox van de geheimhoudingsplicht

Er doet zich bij de omgang met de zwijgplicht een zekere paradox voor. De zwijgplicht is hét instrument bij uitstek om er voor te zorgen dat mensen naar de beroepskracht toe komen en ook bereid zijn om open over hun zorgen te spreken. Ze mogen er immers op vertrouwen dat hun verhaal niet zomaar elders terechtkomt. Maar een te rigide omgang met het beroepsgeheim kan tot gevolg hebben dat een cliënt die dringend hulp nodig heeft juist niet geholpen wordt omdat de beroepskracht meent dat hij vanwege zijn beroepsgeheim niet in mag grijpen.

Al met al is de omgang met het beroepsgeheim een vorm van evenwichtskunst: geheimhouding waar mogelijk, zorgvuldige doorbreking van het geheim waar nodig. Het basismodel meldcode wil daarin een handreiking bieden voor zover het gaat om signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Vragen van toestemming

Bij het verstrekken van gegevens van een cliënt aan een ander, dus ook bij het doen van een melding aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld, geldt als hoofdregel dat de beroepskracht zich inspannt om toestemming voor zijn melding te krijgen. Het basismodel schetst daarvoor de werkwijze. Geeft de cliënt zijn toestemming, dan kan een melding worden gedaan. Weigert de cliënt ondanks de inspanning van de beroepskracht zijn toestemming, dan houdt het niet op maar maakt de beroepskracht een nieuwe afweging, zie daarover paragraaf 3.3.

NB1: De Wet bescherming persoonsgegevens bepaalt dat een cliënt vanaf zijn 16e jaar zelf toestemming geeft aan een beroepskracht voor het verstrekken van zijn gegevens aan een ander (al dan niet in de vorm van het doen van een melding). De Wet op de jeugdzorg en de Wet inzake de geneeskundige behandelingsovereenkomst geven een cliënt dit recht zelfs al vanaf zijn 12e jaar. Toch moet over een melding, als het gaat om een cliënt vanaf 12 of 16 jaar die nog thuis woont, ook gesproken worden met zijn ouders. Want bij de melding worden doorgaans niet alleen gegevens over de jongere verstrekt maar ook over zijn ouder(s).

NB2: Van het vragen van toestemming kan worden afgezien in verband met de veiligheid van de cliënt, van de beroepskracht of die van anderen.

3.3 Conflict van plichten

Zo oud als de zwijgplicht is ook de notie dat een beroepskracht door zijn beroepsgeheim in de knel kan komen. Er kunnen zich situaties voordoen waarin de beroepskracht alleen door te spreken zijn cliënt kan helpen, terwijl hij voor dit spreken geen toestemming krijgt. Er kan in dat geval sprake zijn van een conflict van plichten. De plicht om te zwijgen vanwege het beroepsgeheim botst met de plicht om de cliënt te helpen juist door met een ander over hem te spreken. Het gaat dan altijd om een cliënt die zich in een ernstige situatie bevindt en die alleen kan worden geholpen door een ander bij de aanpak te betrekken.

In de (tucht)rechtspraak wordt in geval van een conflict van plichten erkend dat een beroepskracht ook zonder toestemming van de cliënt over hem mag spreken. Uiteraard moet een dergelijk besluit om de zwijgplicht te doorbreken zorgvuldig worden genomen.

Als hulpmiddel bij de besluitvorming over het verbreken van de geheimhoudingsplicht wordt verwezen naar de website www.huiselijkgeweld.nl/cgi-bin/beroepsgeheim.cgi

Beantwoording van de volgende vijf vragen leidt doorgaans tot een zorgvuldige besluitvorming:

1. Kan ik door te spreken zwaarwegende belangen van mijn cliënt of van zijn kinderen behartigen?
2. Is er een andere mogelijkheid om ditzelfde doel te bereiken zonder dat ik mijn beroepsgeheim hoeft te verbreken?
3. Waarom is het niet mogelijk om toestemming van de cliënt te vragen of te krijgen voor het bespreken van zijn situatie met iemand die hem kan helpen?
4. Zijn de belangen van de cliënt die ik wil dienen met mijn spreken zo zwaar dat deze naar mijn oordeel opwegen tegen de belangen die de cliënt heeft bij mijn zwijgen?
5. Als ik besluit om te spreken aan wie moet ik dan welke informatie verstrekken zodat het geweld of de mishandeling effectief kan worden aangepakt?

Positie van de cliënt

Bij het besluit om de geheimhouding te doorbreken, speelt de positie van de cliënt een belangrijke rol. Bij cliënten die zich in een afhankelijke positie bevinden waardoor ze minder goed in staat zijn zelf op te treden tegen mishandeling of geweld, zal een beroepskracht eerder dan 'gemiddeld' kunnen besluiten dat hij zijn zwijgplicht verbreekt. Te denken valt op de eerste plaats aan kinderen en jongeren. Het kan dan gaan om kinderen die zelf cliënt zijn van de beroepskracht of om de kinderen van de cliënt.

Meerderjarigen beslissen in beginsel zelf over de wijze waarop ze hun leven inrichten en of ze daarin hulp of andere inmenging wensen. Dit zelfbeschikkingsrecht is een belangrijk uitgangspunt bij het bieden van hulp aan cliënten. Maar dit uitgangspunt is niet absoluut.

Er zijn situaties waarin een inbreuk op de zelfbeschikking noodzakelijk kan zijn omdat de cliënt in een zeer ernstige situatie verkeert.

In geval van huiselijk geweld kan dit zeker aan de orde zijn. Uit onderzoek is gebleken hoezeer slachtoffers gevangen kunnen zitten in hun situatie, zodanig dat ze daar op eigen kracht niet uit komen. De beroepskracht zal zich eerst tot het uiterste in moeten spannen om de toestemming van zijn cliënt te krijgen.

Maar krijgt hij deze niet, dan kan hij zich daar niet zondermeer bij neerleggen. Hij dient de ernst van de situatie waarin de cliënt zich bevindt af te wegen tegen het gegeven dat de cliënt hem geen toestemming geeft voor het doen van een melding.

Komt hij tot de slotsom dat de cliënt, vanwege de ernst van het huiselijk geweld, tegen dit geweld moet worden beschermd, dan doet hij een melding, ook al heeft hij daarvoor geen toestemming. Hij komt dan in feite tot de conclusie dat het zware belang van zijn geheimhoudingsplicht in deze specifieke situatie moet wijken voor het nog zwaardere belang van het beschermen van zijn cliënt tegen zwaar en/of structureel geweld.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

Beoordeling van een besluit over het doorbreken van het beroepsgeheim

Zou achteraf aan een toetsende organisatie gevraagd worden om een oordeel te geven over het optreden van de beroepskracht, dan wordt vooral de zorgvuldigheid beoordeeld waarmee het besluit om de geheimhouding te verbreken tot stand is gekomen.

Daarbij wordt onder andere gelet op:

- Collegiale consultatie.
- Raadpleging van het Steunpunt Huiselijk Geweld of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.
- Aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen.
- Zorgvuldige en concrete afweging van belangen.
- De contacten die er met de cliënt zijn geweest over de melding. Concreet gaat het er dan om of de beroepskracht zich, gelet op zijn mogelijkheden en op de omstandigheden waarin de cliënt verkeert, heeft ingespannen om de cliënt toestemming te vragen of om hem te informeren, indien het verkrijgen van toestemming niet mogelijk bleek.

Als hulpmiddel bij de besluitvorming over het verbreken van de geheimhoudingsplicht en het doen van een melding, wordt verwezen naar de website van de privacy helpdesk van het Ministerie van Justitie, www.huiselijkgeweld.nl/cgi-bin/beroepsgeheim.cgi

NB: Het is, ook in verband met de toetsbaarheid van het besluit achteraf, belangrijk om een besluit over het melden van een cliënt zonder dat hij daarvoor zijn toestemming heeft gegeven zorgvuldig vast te leggen. Niet alleen de melding dient te worden vastgelegd, ook de belangen die zijn afgewogen en de personen die van tevoren over het besluit zijn geraadpleegd.

3.4 Wettelijk meldrecht

Voor vermoedens van kindermishandeling is het leerstuk van het conflict van plichten nog eens bevestigd in artikel 53 lid 3 van de Wet op de jeugdzorg dat een uitdrukkelijk meldrecht bevat. Iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht heeft op basis van dit wettelijk meldrecht het recht om vermoedens van kindermishandeling, zo nodig zonder toestemming van het kind en/of de ouder, bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling te melden. Daarnaast omvat het meldrecht het recht voor de beroepskracht om op verzoek van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling informatie over het kind en/of zijn ouders te verstrekken, eveneens zo nodig zonder toestemming van het kind en/of de ouder.

Voor vermoedens van huiselijk geweld waarbij alleen meerderjarigen zijn betrokken, zal de voorgenomen wet meldcode een vergelijkbaar wettelijk meldrecht gaan bevatten. Zolang deze wet en het daarin opgenomen meldrecht er nog niet zijn, biedt het conflict van plichten uitkomst in die gevallen waarin geen toestemming wordt verkregen - of kan worden gevraagd - en een melding toch noodzakelijk is om het geweld te stoppen en de cliënt tegen dit geweld te beschermen.

IV. Vaststelling meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bevoegd gezag van

Ver. SmdB Rehoboth Urk

Overwegende

- dat de Ver. SmdB Rehoboth Urk verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij de Ver. SmdB Rehoboth Urk op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen.
- Dat Ver. SmdB Rehoboth Urk een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen Ver. SmdB Rehoboth Urk werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Dat de Ver. SmdB Rehoboth Urk in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt.
- Dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eer gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten.
- Dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking.
- Dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor de Ver. SmdB Rehoboth Urk werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt.
- Dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende

- De Wet bescherming persoonsgegevens;
- De Wet op de jeugdzorg;
- De Wet maatschappelijke ondersteuning

- De privacy reglementen

Stelt de genoemde Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat uw cliënt of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de Raad voor de Kinderbescherming of met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of de politie vragen om hulp te bieden.

V. Huiselijk geweld.

Werkinstructie huiselijk geweld Noordoostpolder / Urk

Dit stappenplan is opgesteld n.a.v. het convenant huiselijk geweld Flevoland.

Doel:

De jeugdverpleegkundige gaat door middel van dit stappenplan op een eenduidige wijze om met het hulpverleningsproces huiselijk geweld ten aanzien van zwangeren en gezinnen met kinderen van 0 – 4 jaar, zodat zo spoedig mogelijk de juiste hulpverlening wordt ingezet.

Verantwoordelijke medewerkers:

Jeugdverpleegkundigen die werkzaam zijn in de gemeente Noordoostpolder en Urk.

Naar aanleiding van het convenant huiselijk geweld Flevoland is er de afspraak gemaakt dat alle meldingen van huiselijk geweld waarbij zwangeren en kinderen van 0-19 jaar betrokken zijn door de politie d.m.v. een zorgmeldformulier aan Bureau Jeugdzorg (BJZ) worden doorgegeven. BJZ beoordeelt de melding en koppelt dit terug aan de jeugdgezondheidszorg. (JGZ) van de GGD of ZONL afhankelijk van de leeftijd van het kind.

Er is een afspraak gemaakt met de politie dat ze het gezin meedelen dat BJZ en de jeugdverpleegkundige op de hoogte worden gesteld over de situatie en dat een van de twee contact opneemt met het gezin hierover.

Indien er vragen zijn voor de politie kun je contact op nemen met Jeugd en veiligheid:

Het algemene nummer van de politie is: 0900-8844

E-mailadres: jeugdpolitie.nop-urk@flevoland.politie.nl

Voor vragen of onduidelijkheden kun je terecht bij de zorgcoördinatoren plus.

In de map huiselijk geweld (jgz nop) zit een schema waarin alle meldingen worden genoteerd. (elektronisch).

Stap 1

Wanneer er een melding van huiselijk geweld is bij zwangeren en kinderen van 0-19 jaar maakt de politie een zorgmeldformulier op en stuurt deze naar BJZ.

Stap 2

BJZ beoordeelt de melding en handelt binnen 1 à 2 werkdagen als volgt:

- Is er sprake van lichte, dan wel incidentele problematiek dan pakt de JGZ de melding op.
- Is de jeugdige of broertje/zusje onder behandeling bij iemand van BJZ, dan wordt de melding intern doorgestuurd met verzoek deze binnen enkele dagen bij BJZ verder op te pakken. BJZ neemt zelf contact op met ouders en onderzoekt de aard van de melding.
- Wanneer bekend is dat de jeugdige een IQ onder de 85 heeft, wordt de melding doorgestuurd naar MEE. MEE kijkt welke hulpverlening het beste bij het gezin past en gaat dit inzetten.

- BJZ stuurt de melding door naar het AMK met verzoek tot het doen van verder onderzoek. Het AMK krijgt alleen de meldingen die voor hen bestemd zijn. BJZ koppelt de informatie terug aan de politie en JGZ (naar wie de melding doorgestuurd is, intern/extern.) via de mail.

Stap 3

De Aandachtsfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld krijgt de mail met zorgmeldformulier en de eventuele te ondernemen actie door de JGZ van BJZ binnen. Wanneer er in het gezin kinderen van 0-4 jaar en van 4-19 jaar bij betrokken zijn, vindt er overleg plaats tussen de aandachtsfunctionaris km en hg van de Zorggroep en de aandachtsfunctionaris km en hg van de GGD en wordt er afgesproken wie er contact met het gezin opneemt. Onderling wordt contact onderhouden over het gezin. De jeugdverpleegkundige krijgt de melding en de eventuele acties die al genomen zijn omschreven op het actieplan (punt A en B, bijlage 1) van de aandachtsfunctionaris toegemailed. De aandachtsfunctionaris zal hierover overleg hebben met de jeugdverpleegkundige en stelt samen een plan van aanpak op (zie fase 3 van stappenplan meldcode kindermishandeling)

Stap 4

Wanneer er een melding huiselijk geweld is binnengekomen waarbij een zwangere is betrokken, wordt er, als BJZ verder geen actie onderneemt, een prenataal huisbezoek vanuit het Stevig Ouderschap gebracht.

Stap 5

Voordat de jeugdverpleegkundige een huisbezoek brengt, maakt ze de afweging of ze alleen het huisbezoek brengt of samen met een collega / stagiaire of andere discipline. Het is de regel dat wanneer de jeugdverpleegkundige alleen op huisbezoek gaat, ze dit doorgeeft aan haar collega's.

Stap 6

De jeugdverpleegkundige brengt (on)gepland een huisbezoek en bespreekt de melding met de betrokkenen. De jeugdverpleegkundige deelt mee dat zij (de jeugdverpleegkundige) betrokken is bij een casuïstiekoverleg en dat deze melding daarin besproken wordt. Wanneer die ouder(s) hier geen toestemming voor geven, leggen we de ouders uit dat het belang van de kinderen voorop staat en dat wij ons dan gaan beroepen op overmacht. In veel gevallen is het wenselijk dat de ouder(s) hulp gaan vragen bij de hulpverlening. Onze taak is om ouder(s) te motiveren en te stimuleren en hen daarin de weg te wijzen. Het kan ook zo zijn dat de jeugdverpleegkundige hen voorstelt aan een collega (b.v. AMW) die meer ervan afweet. (warme toeleiding)

Stap 7

Wanneer de ouders hulp hebben aanvaard, monitort de JGZ-medewerker na maximaal 4 weken de hulpverlening.

Het kind waarbij (een vermoeden van) kindermishandeling / huiselijk geweld is geweest / heeft plaatsgevonden blijft de JGZ-medewerker de situatie gedurende 1 jaar volgen d.m.v. telefonisch contact, huisbezoek of contactmoment op het consultatiebureau.

Stap 8

Alle genomen acties, verwijzingen, gespreken met ouders en ander hulpverleners worden vastgelegd in het actieplan. Het is van belang dat het actieplan up to date blijft en dat de meest recente versie in KD+ staat

Concreet, in het kort:

De meldcode is verplicht bij signalen/vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Er zijn vijf stappen:

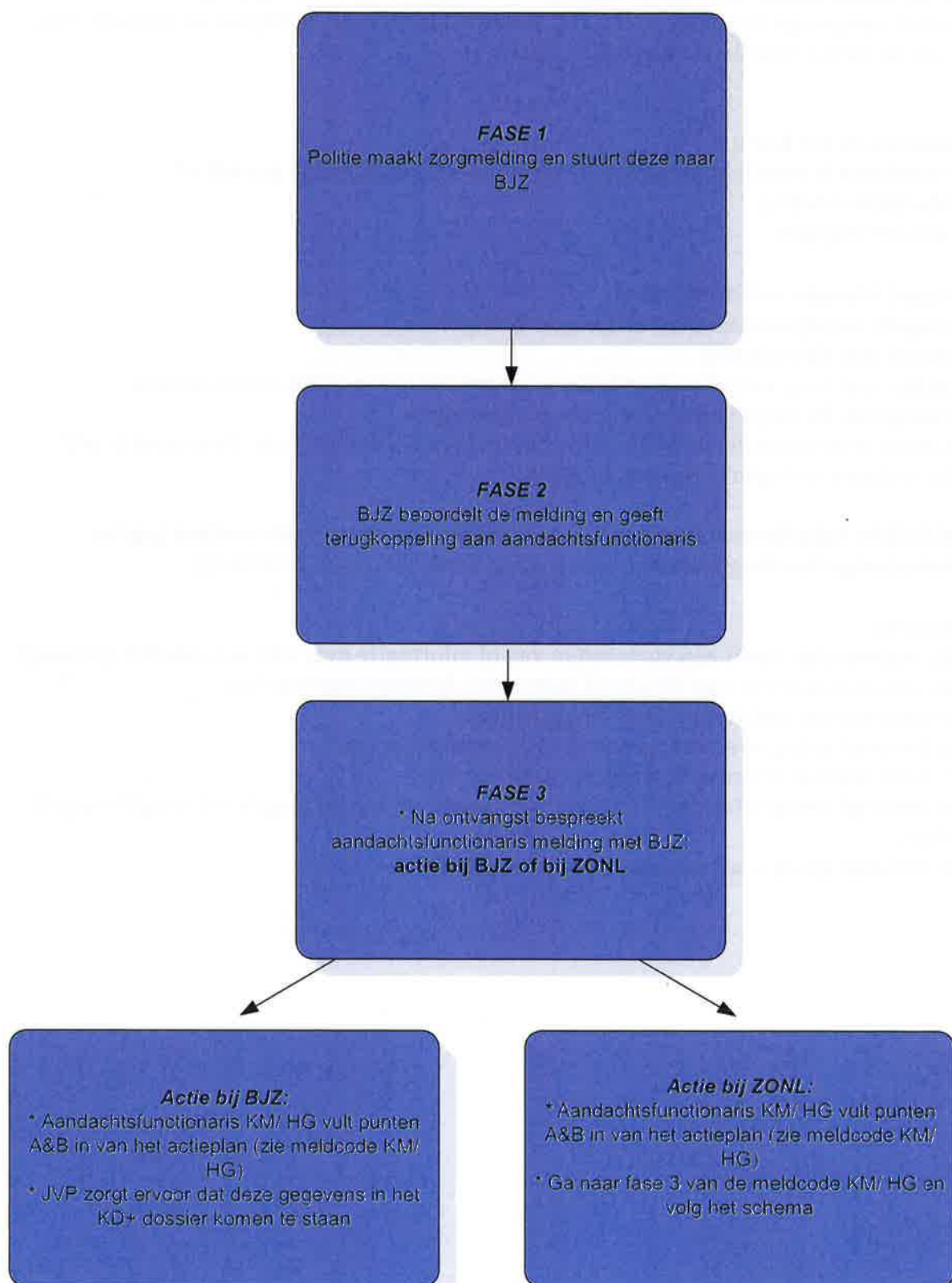
- in kaart brengen van de signalen
- collegiale consultatie en evt. raadplegen Veilig Thuis
- gesprek met de ouder(s)
- bepalen met hulp van afwegingskader of er sprake is van acute of structurele onveiligheid. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen
- bij acute of structurele onveiligheid; altijd melden via Veilig Thuis. Daarnaast is zelf hulp verlenen of organiseren ook mogelijk

Meldplicht bij seksueel misbruik in het onderwijs: door medewerker jegens minderjarige leerling (ontucht, aanranding, verkrachting of grooming)

6 stappen:

- een medewerker heeft een vermoeden van of informatie over een zedendelict, gepleegd door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling
- De medewerker meldt dit bij het bevoegd gezag
- het bevoegd gezag overlegt met de vertrouwensinspecteur
- er is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit
- het bevoegd gezag informeert (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan
- het bevoegd gezag doet aangifte bij politie of justitie

Werkinstructie Huiselijk Geweld NOP/Urk

VI. Actieplan Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld

Naam kind
Geb.datum
Datum
CB-team

A: Analyse van de situatie

1. Wat zijn de concrete signalen (kind, ouder, omgeving) en wie signaleert dit?

--

2. Sinds wanneer worden de signalen opgemerkt? Door wie?

Datum:

Door wie:

3. Waardoor is de zorg ontstaan? Bij wie?

--

B: Eerdere acties

1. Welke acties zijn er al ondernomen? Wanneer en door wie?

Welke acties:

Datum :

Door wie:

2. Wat is al met ouders besproken? Wanneer en door wie?

Datum

Door wie

Kort verslag van het gesprek

--

3. Hoe vaak en wanneer komen de signalen voor? Nemen de signalen toe in intensiteit of aantal?

Datum :

Signalen:.

Toename in intensiteit:

Aantal :

4. Wordt de zorg/het vermoeden ook door anderen gedeeld? Wanneer, wat en door wie?

Datum

Zorg/vermoeden van anderen:

Wat

Door wie

5. Zijn er ook signalen van broers of zussen. Wanneer en bij wie?

Datum

Signalen;

Bij wie

6. Vragen voor de aandachtsfunctionaris?

--

C. Plan van aanpak

1.

Beschrijf hoe en wanneer de nodige acties door wie en met welk doel worden ingezet.

Hoe:

Wanneer:

Wie

Doel:

. D. Terugkoppeling

Hoe, aan wie en wanneer worden bevindingen teruggekoppeld en vastgelegd?

Hoe

Aan wie:

Wanneer

Datum + tijd volgend overlegmoment en met wie

Datum en tijd

Met wie

E. Resultaten acties uit plan van aanpak

Beschrijf per actie de datum en of deze is uitgevoerd, hoe het is gegaan en wat de uitkomst is.

Actie 1:

--

F. Vervolg plan van aanpak

Beschrijf z.n. hoe en wanneer vervolgacties door wie en met welk doel worden ingezet.

Datum

Vervolgacties

Wie

Doel

Datum :

Vervolgacties

Wie

Doel

Indien nodig

**Datum volgend overlegmoment + tijd en met wie
(uiterlijk vier weken na dit overleg)**

Datum en tijd

Met wie

